

UZZIŅAI

No 1.jūlija Raunas un Drustu pagasts būs Smiltenes novada sastāvā. Tā, gatavojot administratīvi teritoriālās re-

formas karti, rosināja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, tādu likumu apstiprināja Saeima.

Ekonomiski izdevīgi būt kopā

GINTS KUKAINIS, bijušais Smiltenes novada domes priekšsēdētājs, bija iniciators jaunā Smiltenes novada veidošanai. Viņš kā reģionālās attīstības speciālists arī līdzdarbojās pašvaldību sarunās, izstrādājot apvienošanās dokumentus.

- Bija pārliecība, ka gan ekonomiski, gan ģeogrāfiski ir pamats šiem trim novadiem iet kopā. Tos vieno Vidzemes šoseja 84 kilometru garumā, ir izteikts centrs, kas novadā ir svarīgi. Uz visiem pagastiem var nokļūt pa asfaltētu ceļu, izņemot Drustu, kur savukārt tāds ceļš būs, tas ir Ministru kabineta apstiprinātajā plānā.

Iespējams, izveidot jaunā novada aprises veiksmīgi izdevās, jo tagadējo Apes novadu atdalīja no vēsturiskā Alūksnes rajona, bet Raunas novadu no Cēsu rajona. Aizņēmumu apmērs visiem trim novadiem ir mazs, ienākumi pietiekami, labi redzams, ka visos trijos novados līdz šim strādāts ļoti saimnieciski. Ekonomiski novads stabils, un tad jautājums – ko spēš izdarīt jaunā dome, kā pratīs piesaistīt investīcijas,” saka G.Kukainis.

Viņš uzsver, ka sarunas par apvienošanu bija lietišķas, vienkāršas un atklātas, bez politiskiem uzstādījumiem. Novadu vadītāji, veidojot apvienošanās projektu, sapratās.

Arī nākotnes redzējumā ir daudz labu priekšlikumu.

“Gribas cerēt, ka izveidosies veiksmīgs pārvaldības modelis, jo novads nav liels. Tam jābūt efektīvam, lai naudu varētu ieguldīt attīstībā. Trīs būtiskākās lietas: dzīvot, strādāt un mācīties. Lai būtu dzīves telpa, vajadzīgas darbavietas, ja tās būs, cilvēki atgriezīsies laukos, un tad svarīgi, lai bērniem nodrošināta kvalitatīva izglītība,” uzsver bijušais domes priekšsēdētājs G.Kukainis.

Izstrādātajā administratīvajā struktūrā labi redzams, ka šogad pagastos nekā nemainīsies. “Katrs darbinieks var justies droši, ka šogad darbs būs. Par tālāko jau lems jaunā dome. Efektīvu pārvaldību izveidošana saistās ar reorganizāciju. Nevajag mānīt, ka darbinieku skaits nesamazināsies. Kā tas notiks, atkarīgs no deputātu spējas pieņemt svarīgus lēmumus. Iespējami ātri jāizveido efektīva, sabiedrībai saprotama pārvaldība, lai novadā visiem iedzīvotājiem pakalpojumi vienādi un sasniedzami, lai izmaksas vienādas,” viedokli pauž G.Kukainis un atgādina: “Ja būs veiksmīgs deputātu sasaukums, novadam potenciāls ir liels. Visticamāk, deputātu sastāvs būs sadrumstalots, neviena no sešām partijām, kas vēlēšanām pieteikušas deputātu kandidātus, negūs pārsvaru.” □

Tautsaimnieciskā aktivitāte

Atbilstoši Latvijas reģionu uzņēmējdarbības indeksam, izmantojot mobilo datu aktivitāti, Smiltenes novads ir raksturots kā “harmonisks” – ar augstu mobilo

datu intensitāti darba dienās un mērenu brīvdienās. Tas nozīmē, ka te attīstās līdzsvarota dzīves vide, kur, balstoties uz prioritātēm, ir jāattīsta ražošanas nozares (kas vēl vairāk veicinās aktivitāti darba dienās) vai pakalpojumu sektors (kas varētu veicināt aktivitāti brīvdienās). Apes un Raunas novads šajā indeksā ir raksturoti kā “apātiskie” – ar zemu intensitāti darbadienās un vidēju intensitāti brīvdienās. Apes un Raunas novadā ir zema ekonomiskā aktivitāte darbadienās, bet brīvdienās mobilo datu intensitāti palielina vietējā tūrisma un kultūras piedāvājums. Šajos novados ir nepieciešams attīstīt pakalpojumu sektoru, lai līdzsvarotu uzņēmējdarbības intensitāti.

Dati liecina, ka Smiltenes novads ir ekonomiski aktīvāks nekā Raunas un Apes novads. Apes un Raunas novados vairāk ir pašnodarbināto personu – saimnieciskās darbības veicēju, Smiltenes novadā – komercsabiedrību.

Iedzīvotāji izvēlas dzīvesvietu

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka 2020.gada sākumā jaunveidojamā Smiltenes novada teritorijā dzīvoja 18 224 cilvēki. Vienlaikus saglabājas kopējā iedzīvotāju skaita kritumu tendence – Apes novadā iedzīvotāju skaits 2020.gadā salīdzinājumā ar 2018.gadu ir samazinājies par 3,7%, Raunas novadā par 2,5%. Vismazākais iedzīvotāju skaita kritums ir vērojams Smiltenes novadā, kur 2020.gadā salīdzinājumā ar 2018.gadu tas krities par 0,8%. Vidēji jaunveidojamā Smiltenes novada teritorijā iedzīvotāju skaits kopš 2018.gada sākuma ir krities par

1,6%.

Vislielākā iedzīvotāju grupa (virs 60%) ir darbaspējas vecumā, kuri, būdami ekonomiski aktīvi, nodrošina pašvaldību budžetos iemaksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokli. Vienlaikus dati liecina, ka mazāks par 20% ir iedzīvotāju skaits vecumā līdz 14 gadiem, kas nozīmē, ka jaunveidojamajā novadā būs jāturpina skolu tīkla sakārtošana.

Iedzīvotāju blīvums: Smiltenes novadā zemākais iedzīvotāju blīvums 2020. gadā bija Launkalnes pagastā – pieci cilvēki uz km², bet visaugstākais ir Smiltenes pilsētā – 751 cilvēki uz km². Apes novadā zems iedzīvotāju blīvums – trīs cilvēki

uz km² ir gan Virešu, gan Apes pagastā. Turklāt šajos pagastos iedzīvotāju blīvums 2020.gadā ir samazinājies salīdzinājumā ar 2018.gadu. Apes pilsētā iedzīvotāju blīvums ir 350 cilvēki uz km². Raunas novada Drustu pagastā iedzīvotāju blīvums ir pieci cilvēki uz km², Raunas pagastā – 15 cilvēki uz km². Vidējais iedzīvotāju blīvums Latvijā ir 31 cilvēks uz km².

Iedzīvotāju skaita prognozes uz 2030. gadu rāda, ka Apes novadā dzīvos 2476 iedzīvotāji, par 19% mazāk nekā 2009.gadā. Raunas novadā – 2228 (-20%), savukārt Smiltenes novadā – 9956 (-12%). □

Iedzīvotāju skaits novados - līdz darbaspējas, darbaspējas un virs darbaspējas vecumā

Vecuma grupa	Apes novads			Raunas novads			Smiltenes novads		
	0-14	15-65	> 65	0-14	15-65	> 65	0-14	15-65	> 65
2018.g.	482	2152	711	413	1961	722	2015	7771	2296
2021.g.	502	2201	731	407	2045	694	2065	8015	2505

Šogad budžetā

Budžets 2020.gadam

	Ieņēmumu plāns 2020./eiro	*PFIF 2020.
Apes novads	4 854 929	1 318 481
Raunas novads	4 339 641	876 718
Smiltenes novads	19 951 881	2 815 159
Kopā	29 146 451	5 010 358

* pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonds

SMILTENES NOVADS

Budžeta ieņēmumi - 20 034 558 eiro, izdevumi - 25 168 737 eiro.

Izglītībai – 48,9% jeb 12 318 451 eiro.

Ekonomiskajai darbībai – 15,9% jeb 4 011 543 eiro.

Sociālajai aizsardzībai paredzēti 11,2% izdevumu jeb 2 825 598 eiro.

Atpūtai (tai skaitā sportam), kultūrai un reliģijai - 7,7% jeb 1

925 780 eiro.

Vispārējiem valdības dienestiem - 7,1% jeb 1 788 584 eiro.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai - 5,4% jeb 1 367 462 eiro.

Vides aizsardzībai - 2,4% jeb 611 063 eiro.

RAUNAS NOVADS

Budžeta ieņēmumi - 4 118 696, izdevumi - 4 861 447 eiro.

Izglītībai – 28,13% jeb 136 776 eiro.

Sociālajai aizsardzībai – 23,60% jeb 1 147 214 eiro.

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai – 20,38% jeb 990 835 eiro.

Atpūtai, kultūrai un reliģijai – 9,12% jeb 443 253 eiro.

Vispārējiem valdības dienestiem – 11,71% jeb 56 917 eiro.

Vides aizsardzībai – 1,20% jeb 58 264 eiro.

Ekonomiskajai darbībai – 5,75% jeb 27 934 eiro.

APES NOVADS

Budžeta ieņēmumi - 4 621 936 eiro, izdevumi - 6 137 384 eiro.

Izglītībai - 40% jeb 2 464 357 eiro.

Ekonomiskajai darbībai - 15% jeb 936 102 eiro.

Atpūtai, kultūrai un reliģijai - 14% jeb 840 598 eiro.

Sociālajai aizsardzībai - 11% jeb 676 513 eiro.

Vispārējās valdības dienestiem - 8% jeb 473 193 eiro.

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai - 9% jeb 571 639 eiro.

Vides aizsardzībai - 1%, tas ir, 90 543 eiro. □

Smiltenes pievārtē atrodas daudz tādu uzņēmumu, kuru pievienotā vērtība pārsniedz miljonu eiro. Pamata tie darbojas mežsaimniecības un kokapstrādes jomā: “Pata Strenči”, “AL Mežs”, “Latvijas Valsts meži” un “Smiltene Impex”, “Stora Enso Latvija”, “Vudlande”, “Graanul invest”, “Graanul invest energy” un “Meža saimnieks”, u.c. Savukārt pašā Smiltē lielākie uzņēmumi ir “Firma Madara 89”, “Smiltenes piens”, “8.CBR”, “Artex Latvia” un “Troll Smiltene”, “AW Latvia”, “LV Timber” u.c.

Teritorijas attīstības līmeņa indekss raksturo attīstības līmeni attiecīgajā gadā, parādot teritoriju augstāku vai zemāku attīstību salīdzinājumā ar vidējo attīstības līmeni valstī. Smiltenes novada

attīstība ir bijusi visnotaļ stabila, un pozitīvais indekss (virs nulles) liecina, ka novada teritorija attīstās un atrodas virs valsts vidējā attīstības līmeņa. Savukārt Raunas un Apes novads attīstībā atpaliek no valsts vidējā attīstības līmeņa. Teritorijas attīstības 2019.gada indeksa rangā Smiltenes novads ir 29.vietā, Apes novads 74.vietā, Raunas novads 50.vietā.

Smiltenes novads ir viens no ekonomiski aktīvākajiem un straujāk augošajiem novadiem Latvijā, kā galvenos iemeslus var minēt uzņēmējdarbības attīstību un intensīvo Eiropas Savienības fondu apguvi. Pēc teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtējuma Smiltenes novads starp 110 Latvijas novadiem atrodas 25.vietā, ko var uzskatīt par lab-

vēlīgu faktoru biznesa attīstībai. Novadā reģistrēti vairāk nekā 1080 uzņēmumi, visvairāk pārstāvētās ekonomikas nozares ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde, pakalpojumu sfēra, rūpniecība un būvniecība.

Šī gada janvāra sākumā bezdarba līmenis Smiltenes novadā bija 4,2%, Vidzemes reģionā un valstī tas bija 8%. □

Smiltenes novada ilgtermiņa attīstības vīzija 2030. gadam - PASAULES LATVISKĀKAIS NOVADS VIDZEMES CENTRĀ.

Lappusi sagatavoja SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds